

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ناپیوسته
آموزش راهنمایی و مشاوره

گروه هماهنگی تربیت معلم

مصوب پانصد و بیست و هشتمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۴

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش راهنمایی و مشاوره

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

گروه: هماهنگی تربیت معلم

رشته: آموزش راهنمایی و مشاوره

دوره: کارشناسی ناپیوسته

شورای گسترش آموزش عالی در پانصد و بیست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۴ براساس طرح دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش راهنمایی و مشاوره که توسط گروه هماهنگی تربیت معلم تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش راهنمایی و مشاوره از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۳/۹/۱۴ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش راهنمایی و مشاوره در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره پانصد و بیست و هشتمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۴
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش راهنمایی و مشاوره

- (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش راهنمایی و مشاوره که از طرف گروه هماهنگی تربیت معلم پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصد و بیست و هشتمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۴ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش راهنمایی و مشاوره صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

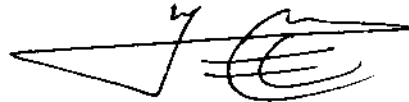
دکتر جعفر توفیقی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سعدان زکائی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه

ضرورت و اهمیت

تعریف دوره

هدف های کلی دوره

توانایی و قابلیت ها

شرایط پذیرش

طول و شکل دوره

واحدهای درسی

عناوین و مواد امتحانی و ضرایب آن

جدول دروس عمومی

جدول دروس اصلی و پایه

سرفصل دروس تخصصی

جدول دروس انتخابی

شناخت توانایی‌ها، علایق، نیازها و مشکلات دانش‌آموزان و برخورد علمی و کارشناسانه با آن علاوه بر آن که دارای نقشی پیشگیرانه و اصلاحی در جهت جلوگیری از بروز ضایعات جدی و جبران‌ناپذیر در دوران تحصیل و سایر دوره‌های زندگی دارد، می‌تواند موجبات موفقیت و پیشرفت تحصیلی بالاتر دانش‌آموزان را نیز فراهم سازد. -

از طرف دیگر، شناخت نیازها، قابلیت‌ها و علایق گوناگون دانش‌آموزان به منظور هدایت مطلوب و صحیح تحصیلی و شغلی آنان نیز از جمله امور و نیازمندی‌های اساسی توفیق امر تعلیم و تربیت در مدارس و آموزشگاه‌های کشور است.

به منظور فراهم آوردن شرایط لازم برای ارائه خدمات و انجام فعالیت‌های علمی و کارشناسی در زمینه‌های مزبور، تربیت نیروی انسانی واجد شرایط و کارآمد در حوزه راهنمایی و مشاوره می‌بایست مورد توجه قرار گیرد.

ضرورت و اهمیت

دستیابی و تحقق اهداف آموزش و پرورش علاوه بر طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی مطلوب نیازمند فعالیت‌ها و اقداماتی در جهت شناسایی توانایی‌ها و رفع مشکلات دانش‌آموزان می‌باشد.

امروزه، به منظور پاسخ‌گویی به نیازها، شناخت توانایی‌ها و رفع مشکلات تحصیلی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان از علوم و فنون گوناگونی از جمله دانش و علم راهنمایی و مشاوره استفاده می‌شود. با استفاده از خدمات این علم می‌توان علاوه بر رفع مشکلات گوناگون دانش‌آموزان و کمک به سازگاری کلی آنها با مدرسه، خانواده و جامعه موجبات استفاده مطلوب‌تر از توانایی‌های دانش‌آموزان را به منظور کسب توفیق و پیشرفت تحصیلی بیش‌تر نیز فراهم نمود.

دانش‌آموزان در دوره‌های مختلف تحصیلی با مشکلات و بحران‌های روانی، اجتماعی و تحصیلی مانند مسئله بلوغ و گذار از دوره کودکی به نوجوانی و پیدایش نیازها و تحولات جدید جسمانی، روانی و اجتماعی روبه‌رو هستند. آن‌ها به همین دلیل نیازمند یاری و دریافت خدمات راهنمایی و مشاوره هستند.

به علاوه، مشاوران می‌توانند در انتخاب رشته تحصیلی و هدایت شغلی و تحصیلی دانش‌آموزان و جهت‌دهی مطلوب به نیروی انسانی، نقش مهم و حساسی را ایفا کنند.

بنابراین امر راهنمایی و مشاوره می‌تواند از جهات فردی، آموزشی، اجتماعی و اقتصادی مفید و مؤثر باشند. لذا تربیت نیروهایی که دارای آگاهی، دانش و مهارت‌های تخصصی در حوزه راهنمایی و مشاوره باشند، بسیار ضروری است. به همین دلیل نیز سعی شده است تا براساس اهمیت و ضرورت مسئله، دوره کارشناسی ناپیوسته راهنمایی و مشاوره به‌منظور استفاده بهتر از ظرفیت‌های موجود در آموزش و پرورش، طراحی گردد.

تعریف دوره

دوره کارشناسی ناپیوسته رشته راهنمایی و مشاوره یکی از دوره‌های آموزش عالی است که هدف اساسی آن تربیت مشاورانی است که بتوانند تصدی امر راهنمایی و مشاوره در مدارس را برعهده گیرند.

هدف‌های دوره

- توسعه دانش و آگاهی‌های نظری در زمینه راهنمایی و مشاوره
- رشد آگاهی و مهارت‌های پژوهشی در حوزه راهنمایی و مشاوره
- پرورش مهارت‌های عملی و کاربردی در زمینه راهنمایی و مشاوره

توانایی و قابلیت‌ها

در این دوره آموزشی، فارغ‌التحصیلان می‌بایست دانش، نگرش و مهارت‌های زیر را به‌منظور ایفای نقش مشاور راهنمایی و مشاوره در مدرسه کسب نمایند:

الف- حوزه شناختی:

- آگاهی درباره تاریخچه، تحولات و روند پیدایش حوزه راهنمایی و مشاوره
- آگاهی از نظریه‌های موجود در حوزه راهنمایی و مشاوره
- آگاهی از فنون و روش‌های راهنمایی و مشاوره فردی و گروهی
- آگاهی درباره راهنمایی و مشاوره روانی، تحصیلی و شغلی
- آگاهی درباره چگونگی ارزیابی و سنجش توانایی‌ها، علایق، نیازها و مشکلات تحصیلی دانش‌آموزان

ب- حوزه نگرش‌ها:

- تقویت تعهد و التزام و علاقه‌مندی به کار در حوزه راهنمایی و مشاوره
- گرایش و علاقه‌مندی به توسعه دانش و صلاحیت‌های حرفه‌ای خود در رشته مشاوره

- علاقه‌مندی به انجام پژوهش (موردی، گروهی) در حوزه راهنمایی و مشاوره
- علاقه‌مندی و گرایش به رفع مشکلات دانش‌آموزان با استفاده از متون مشاوره فردی و گروهی و تمرین‌های آن در عمل

ج- حوزه مهارت‌ها:

- مهارت استفاده از روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره
- مهارت در برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان
- مهارت هدایت تحصیلی و شغلی دانش‌آموزان
- مهارت کار عملی در مراکز راهنمایی و مشاوره
- مهارت انجام پژوهش و تحقیق در حوزه راهنمایی و مشاوره

شرایط و ضوابط پذیرش

- ۱- فارغ‌التحصیل دوره‌ی کاردانی امور تربیتی
  - ۲- دارا بودن حداقل معدل ۱۵ در دوره‌ی کاردانی امور تربیتی
  - ۳- قبولی در آزمون ورودی براساس مواد امتحانی و ضرایب اعلام شده
- تذکره: داوطلبان دو برابر سهمیه موردنظر پذیرش می‌شوند و با انجام مصاحبه، افراد نهایی انتخاب می‌شوند.

طول و شکل دوره

دوره کارشناسی ناپیوسته راهنمایی و مشاوره دو سال است و دروس در چهار نیم‌سال برنامه‌ریزی شده‌اند. طول هر نیم‌سال ۱۶ هفته می‌باشد و دروس نیز به صورت نظری و عملی ارائه می‌شوند. به هر واحد نظری در ترم ۱۶ ساعت و هر واحد عملی ۳۲ ساعت وقت اختصاص می‌یابد.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ناپیوسته راهنمایی و مشاوره (گرایش راهنمایی و مشاوره) ۷۰ واحد است. از این تعداد ۸ واحد عمومی، ۳۰ واحد تخصصی، ۳۰ واحد اصلی و ۲ واحد انتخابی خواهد بود.

جدول تعداد واحدها

نوع درس	تعداد واحد
عمومی	۸
تخصصی	۳۰
اصلی	۳۰
انتخابی	۲
جمع کل	۷۰

عناوین و مواد آزمون و ضرایب آن

مواد آزمون	ضرایب	منابع امتحانی *	کد منبع
۱- اصول و فنون مشاوره	۴		
۲- روان شناسی رشد (۱)	۳		
۳- روان شناسی رشد (۲)	۳		
۴- روان شناسی تربیتی	۳		
۵- روان شناسی عمومی	۲		
۶- سنجش و اندازه گیری	۲		
۷- تربیت اجتماعی	۲		

در صورتی که دانشجو در هریک از مواد آزمون حدنصاب لازم را کسب نکند، ملزم به گذراندن آن

درس به صورت پیش نیاز می باشد.

*- منابع مصوب دوره کاردانی امور تربیتی

جدول دروس عمومی دوره‌های کارشناسی ناپیوسته تربیت‌معلم طبق مصوبات جلسات ۲۸۲

شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی	جمع			
	۳۲	--	۳۲	۲	تاریخ اسلام	۱
	۳۲	-	۳۲	۲	متون اسلامی	۲
	۴۸	-	۴۸	۳	زبان خارجه	۳
تربیت بدنی (۱)	-	۳۲	۳۲	۱	تربیت بدنی ۲	۴
	۱۱۲	۳۲	۱۴۴	۸	جمع	

تذکره: زبان خارجی دو جلسه در هفته تدریس می‌گردد.

جدول دروس اصلی و پایه دوره‌های کارشناسی ناپیوسته راهنمایی و مشاوره

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			نام کد یا پیش نیاز ارائه درس
			نظری	عملی	جمع	
۱	مبانی راهنمایی و مشاوره	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی عمومی
۲	روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره	۳	۳۲	۳۲	۶۴	مبانی راهنمایی و مشاوره
۳	روان شناسی اجتماعی	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی عمومی مبانی جامعه شناسی
۴	آمار در علوم تربیتی و روان شناسی	۳	۴۸	-	۴۸	-
۵	روش تحقیق در علوم تربیتی و روان شناسی	۳	۳۲	۳۲	۶۴	آمار در علوم تربیتی و روان شناسی
۶	مبانی جامعه شناسی	۲	۳۲	-	۳۲	-
۷	جامعه شناسی آموزش و پرورش	۲	۳۲	-	۳۲	مبانی جامعه شناسی
۸	کاربرد نرم افزار های رایانه ای	۲	۱۶	۳۲	۴۸	طراحی، تولید - آشنایی با کامپیوتر
۹	روان شناسی یاد گیری	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی رشد ۱ و ۲
۱۰	روان شناسی شخصیت	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی رشد ۱ و ۲
۱۱	آسیب شناسی روانی	۳	۴۸	-	۴۸	روان شناسی شخصیت
۱۲	اختلالات یاد گیری	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی یاد گیری
۱۳	بهداشت روانی	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی شخصیت
۱۴	جمع واحدها	۳۰	۴۳۲	۹۶	۵۲۸	

جدول دروس تخصصی دوره‌های کارشناسی ناپیوسته راهنمایی و مشاوره

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			نام کد یا پیش‌نیاز ارائه درس
			نظری	عملی	جمع	
۱	راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	مبانی راهنمایی و مشاوره و روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره
۲	راهنمایی و مشاوره شغلی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	مبانی راهنمایی و مشاوره، روش‌ها و فنون مشاوره، راهنمایی و مشاوره
۳	کاربرد آزمون‌های هوش، استعداد و رغبت در مشاوره	۲	۱۶	۳۲	۴۸	سنجش و اندازه‌گیری (کاردانی)
۴	کاربرد آزمون‌های تشخیص و شخصیت در مشاوره	۲	۱۶	۳۲	۴۸	آسیب‌شناسی روانی
۵	نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی	۳	۴۸	—	۴۸	روش‌ها و فنون مشاوره
۶	راهنمایی و مشاوره گروهی	۳	۳۲	۳۲	۶۴	روش‌ها و فنون مشاوره
۷	مشاوره خانواده	۳	۳۲	۳۲	۶۴	نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی
۸	روش‌های تغییر و اصلاح رفتار	۲	۱۶	۳۲	۴۸	روان‌شناسی یادگیری، نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی
۹	مددکاری اجتماعی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	مبانی جامعه‌شناسی، روان‌شناسی عمومی کاردانی، روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره
۱۰	متون زبان تخصصی	۲	۳۲	—	۳۲	زبان خارجه عمومی
۱۱	اقدام‌پژوهی	۳	۱۶	۶۴	۸۰	روش تحقیق در علوم تربیتی و روان‌شناسی، نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی
۱۲	تمرین عملی (۱) فعالیت‌های راهنمایی و مشاوره در مدرسه	۲	—	۶۴	۶۴	راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی، نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی
۱۳	تمرین عملی (۲) فعالیت‌های مشاوره ای فردی و گروهی	۲	—	۶۴	۶۴	نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، راهنمایی و مشاوره گروهی، مشاوره خانواده درمانی
جمع			۲۷۲	۴۴۸	۷۲۰	

جدول دروس انتخابی *

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			نام کد یا پیش نیاز ارائه درس
			نظری	عملی	جمع	
۱	مشاوره ازدواج	۲	۳۲	-	۳۲	مبانی راهنمایی و مشاوره، روش ها و فنون مشاوره
۲	آسیب شناسی اجتماعی	۲	۳۲	-	۳۲	آسیب شناسی روانی - روان شناسی اجتماعی
۳	اصول فلسفه ی آموزش و پرورش	۲	۳۲	-	۳۲	
	جمع	۲	۳۲	-	۳۲	

* - گذراندن یک درس ۲ واحدی از دروس انتخابی سه گانه الزامی است.

عنوان درس: مبانی راهنمایی و مشاوره

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی عمومی کاردانی

ساعات تدریس: ۳۲

هدف:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم کلی و اساسی راهنمایی و مشاوره

سرفصل دروس:

فلسفه و اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره، راهنمایی و مقام آن در تعلیم و تربیت، اهمیت خدمات راهنمایی و مشاوره، تاریخچه راهنمایی در جهان و ایران، راهنمایی و مشاوره در اسلام، تعریف راهنمایی، اصول راهنمایی، اهداف راهنمایی، خدمات راهنمایی، انواع راهنمایی و مشاوره (تحصیلی، شغلی، شخصی، فردی، گروهی، خانوادگی و...)، مدل‌های راهنمایی، تعریف مشاوره، تعریف روان درمانی، تفاوت‌های راهنمایی و مشاوره و روان درمانی، اهداف مشاوره، خصوصیات مشاور و مراجع، وظایف و مسئولیت‌های مشاور، نقش افراد مختلف در راهنمایی و مشاوره، خدمات و منابع

ارجاعی

منابع اصلی:

- ۱- اصول راهنمایی، تألیف شرتزر استون، ترجمه دکتر علی شریعتمداری، دانشگاه اصفهان، ۱۳۵۴
- ۲- مشاوره و راهنمایی در مدارس، تألیف سی‌اچ-پاترسون، ترجمه یوسف اردبیلی، چاپ دوم، انتشارات دهخدا، ۱۳۵۱.
- ۳- مقدمات راهنمایی و مشاوره، تألیف دکتر عبدا... شفیع آبادی، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران ۱۳۷۶.
- ۴- مقدمه‌ای بر مشاوره و روان درمانی، تألیف دکتر سیداحمد احمدی، چاپ ششم، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۶.
- ۵- مبانی مشاوره و راهنمایی، تألیف رابرت گیسون و مارین میشل، ترجمه دکتر باقر ثنائی و دیگران، تهران ۱۳۷۲.

عنوان درس: روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: اصول و فنون مشاوره

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت + ۳۲ ساعت

هدف:

آشنایی با روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره و کسب مهارت‌های عملی ضروری برای انجام انواع مشاوره

سرفصل دروس:

تعاریف فن و روش، فنون راهنمایی (مصاحبه، پرسش‌نامه، شرح حال‌نویسی، معیار درجه‌بندی، گروه‌سنجی، آزمون‌ها، نحوه‌ی ایجاد رابطه یا ورانه)، روش‌های مشاوره (روش‌های تحلیلی، رفتاری و انسان‌گرایی)، انتخاب روش مناسب برای مشاوره‌ی فنون، آغاز، تداوم دادن، طرز برخورد با سکوت و مقاومت، تشویق کردن، خاطرجمع‌ی دادن و...) فنون پایان دادن به مصاحبه مشاوره‌ای.

تذکر: دانشجویان باید ساعاتی را صرف تهیه کردن، گوش دادن و نقد نوارهای صوتی مربوط به جلسات مشاوره کند و به تمرین عملی مشاوره و کاربرد فنون آموخته شده بپردازد.

منابع اصلی:

۱- فنون و روش‌های مشاوره، تألیف دکتر عبدا... شفیع آبادی، تهران، انتشارات، از چاپ دوم ۱۳۶۳.

۲- اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش، تألیف یوسف اردبیلی، نشر بی‌نام.

منابع فرعی:

۱- مشاوره تألیف، ژوزف پرز، ترجمه دکتر باقر ثنائی ذاکر، انتشارات عطایی.

۲- اصول راهنمایی، تألیف شرتزر استون، ترجمه دکتر علی شریعتمداری، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۵۴.

عنوان درس: روان‌شناسی اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی عمومی، مبانی جامعه‌شناسی

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با یکی از رشته‌های خاص علوم اجتماعی است که رابطه‌ی نزدیکی با جامعه‌شناسی و نیز با روان‌شناسی دارد ولی عملاً قلمرو خاصی از مسائل جامعه‌شناسی را که همان مسائل روانی اجتماعی و خصوصیات گروه‌های کوچک است، دربر می‌گیرد و امروزه وسعت و دامنه‌ی وسیعی را فرا گرفته است. این دروس مکمل دروس جامعه‌شناسی نظری و کاربردی و از لوازم آن‌ها است.

سرفصل دروس:

بخش اول- مقدمه و کلیات

۱- مقدمه و تاریخچه

۲- تعریف روان‌شناسی اجتماعی

۳- هدف و قلمرو روان‌شناسی اجتماعی

۴- روابط روان‌شناسی اجتماعی با جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و روان‌شناسی

۵- روش‌های تحقیق و روان‌شناسی اجتماعی

بخش دوم- فرد و جامعه

۱- مسائل روان‌شناسی فردی

۲- مسائل روان‌شناسی جمعی

۳- مسائل روان‌شناسی اجتماعی

۴- بررسی دیدگاه‌های مختلف در مورد اصالت فرد و جامعه و نقد آن‌ها

بخش سوم- فرهنگ و شخصیت

۱- فرهنگ‌پذیری در جوامع ابتدایی و جدید

۲- اجتماعی شده کودک

۳- مکانیسم‌های روابط فرهنگ و شخصیت

۴- شخصیت اساسی و خصوصیات ملی

۵- مقام و نقش

۶- برخورد دیدگاه‌های مردم‌شناسی، روانکاوی، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی اجتماعی در زمینه‌ی فرهنگ و شخصیت.

بخش چهارم- تغییرات جامعه‌شناسی پدیده‌های روانی

۱- تخیل، حافظه، هوش

۲- سایر استعدادهای روانی و تغییرات آن بر حسب جوامع

۳- تأثیر متقابل وراثت و محیط

۴- مسائل خودآگاه و ناخودآگاه

۵- شیوه‌ی تبدیل رفتارهای فردی به نهادهای اجتماعی در مسائل (بیان، زبان، مناسبات میان اشخاص)

بخش پنجم- روان‌شناسی اجتماعی گروه‌های کوچک

۱- گروه‌های طبیعی و گروه‌های مصنوعی

۲- مسئله رهبری در گروه‌های مصنوعی

۳- گروه‌سنجی و موضوع آن

۴- پدیده‌های گروهی و تحقیقات مربوط به آن

بخش ششم- فرد در جمع

۱- انبوه خلق و تأثیر آن بر روحیات و رفتار فردی

۲- تقلید و تلقین‌پذیری

۳- تبلیغات و اثرات آن

بخش هفتم- وجهه نظرات و عقاید، احکام قلبی و پیش داوری‌ها

۱- ناهنجاری‌های روانی و ناهنجاری‌های اجتماعی

۲- علل و عوامل اجتماعی ناهنجاری‌های روانی

۳- عوامل اجتماعی و روانی جرم

۴- جرائم در محیط‌های مختلف اجتماعی

۵- منشأ قومی و نژادی جرم و جنایت

۶- انواع ناهنجاری‌ها در رابطه با محیط اجتماعی

بخش هشتم- زمینه‌های جدید تحقیق در روان‌شناسی اجتماعی

۱- عزت نفس

۲- اجتماعی شدن بزرگسالان

۳- مسئله سازگاری و تطبیق

۴- سایر

منابع

۱- روان‌شناسی اجتماعی، تألیف دکتر شکرکن

۲- جامعه سالم، تألیف اریک فروم، ترجمه اکبر تبریزی

۳- روان‌شناسی اجتماعی، اشتوتزل، ترجمه دکتر علی محمد کاردان

عنوان درس: آمار در روان‌شناسی و علوم تربیتی (گرایش مشاوره و راهنمایی)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی با مفاهیم و اصول مقدماتی و اساسی آمار توصیفی و استنباطی و رشد توانایی دانشجویان در استفاده از

روش‌های

تجزیه و تحلیل آماری در پژوهش‌های روان‌شناختی و علوم تربیتی.

سرفصل دروس:

- اهمیت، کاربرد، تعریف و انواع آمار
- نمایش داده‌ها به شکل جداول و نمودارهای چندضلعی، ستونی و...
- انواع و سطوح اندازه‌گیری متغیرها (متغیرها و مقیاس‌ها)
- شاخص‌های مرکزی در آمار (نم، میانه، میانگین و...)
- شاخص‌های پراکندگی در آمار (دامنه‌ی تغییرپذیری، انحراف استاندارد، واریانس و...)
- همبستگی (پیرسون و بروان)
- توزیع نرمال و سایر توزیع‌های معنادار
- آزمون‌های آماری ناپارامتریک (X^2 و...)
- آزمون‌های پارامتریک (آزمون T ، تحلیل واریانس و...)
- رگرسیون (یک متغیری، چند متغیری و...)

عنوان درس: روش تحقیق در علوم تربیتی و روان‌شناسی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: آمار در علوم تربیتی و روان‌شناسی

ساعات تدریس: ۶۴ ساعت

هدف:

آشنایی و فهم و توانایی استفاده از روش‌های تحقیق علمی در روان‌شناسی و علوم تربیتی

سرفصل دروس:

کلیات (تعریف علم، تحقیق و لزوم آن، تعریف نظریه علمی، تعریف روش تحقیق علمی و ویژگی‌های آن و مشکلات استفاده از آن در تعلیم و تربیت و روان‌شناسی)، انواع تحقیق (بنیادی، کاربردی)، مراحل تحقیق (تعریف مسئله مورد تحقیق و استدلال در مورد ضرورت تحقیق درباره‌ی آن، تعریف اصطلاحات، تهیه و تدوین و تعیین فرضیه‌ها، انتخاب روش تحقیق و تجزیه و تحلیل اطلاعات با استدلال، تجزیه و تحلیل اطلاعات و گزارش نتایج تحقیقاً تعبیر و تفسیر نتایج حاصل از تحقیق، ذکر محدودیت‌ها، انتقادات و پیشنهادات برای تحقیق در آینده).

منابع و مراجع: برای انتخاب موضوع تحقیق (استفاده از تجارب، استفاده از نظریه‌ها، استفاده از متون مربوط به موضوع تحقیق) نمونه‌ای از موضوعات مورد تحقیق در روان‌شناسی و تعلیم و تربیت، انواع محدودیت‌ها برای تحقیق در تعلیم و تربیت و روان‌شناسی،

روش‌های تحقیق:

الف- روش تحقیق تاریخی (تعریف، نظرات موافق و مخالف، ویژگی‌ها و مراحل آن)

ب- تحقیق توصیفی (تعریف، ویژگی‌ها و مراحل و نکات مثبت و منفی روش تحقیق توصیفی)

ج- تحقیق موردی و زمینه‌ای (تعریف نکات مثبت و منفی، ویژگی‌ها و مراحل آن)

د- تحقیق تجربی (تعریف، نکات مثبت و منفی، ویژگی‌ها و مراحل آن)، گروه‌های تجربی در تحقیق تجربی،

متغیرهای مستقل و وابسته در تحقیق تجربی، متغیرهای مداخله‌گر و نامربوط و روش‌های مربوط به کنترل آن‌ها)

ه- روش های جمع آوری اطلاعات (نمونه تعریف و انواع آن، مشاهده و انواع و معایب و محاسن آن، مصاحبه و انواع پرسش آن، پرسش نامه و انواع و معایب و محاسن آن. جمع آوری اطلاعات از طریق کتابخانه، روش های آزمودنی و فهرست ها.

یادآوری: هر دانشجو به همراه فراگیری مطالب نظری، یک موضوع را انتخاب و تحت نظر استاد این درس و درباره ی آن به تحقیق می پردازد.

منابع اصلی:

۱- دکتر عزت... نادری و دکتر مریم سیف نراقی، روش های تحقیق در علوم انسانی، انتشارات بدر تهران، ۱۳۶۴.

۲- دکتر بهروز نبوی، روش های تحقیق علوم اجتماعی، انتشارات فروردین، تهران، ۱۳۵۰.

عنوان درس: مبانی جامعه‌شناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و ارتباط آن با سایر رشته‌های نزدیک به نحوی که در عین آشنایی دانشجویان به نقد و تعریف در آن پردازد و مسائلی را که در محیط فرهنگی ایران و اسلام قابل استفاده است، مورد بهره‌برداری قرار دهد.

سرفصل دروس:

موضوع - تعریف: تعاریف مختلف جامعه‌شناسی و نظریه‌های انتقادی، به این تعریف تفکر و تعمق در مورد یک تعریف درست از جامعه‌شناسی، روش‌های معمول در تعریف جامعه‌شناسی، شیوه‌های معمول تحقیقات اجتماعی در ایران و اسلام، شیوه‌های جدید تحقیقات اجتماعی در جامعه‌شناسی (روش کمی و کیفی)، نقد این روش‌ها، جایگاه جامعه‌شناسی در علوم انسانی، دانش اجتماعی دنیای امروز و شعب آن، کاربرد و ضرورت جامعه‌شناسی در ایران، تاریخچه‌ی پیدایش علوم اجتماعی و مغرب زمین.

فرد و جامعه: تعریف جامعه، مکتب اصالت فرد، مکتب اصالت جمع، نظریات پدیدارشناسی، روان‌شناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی، اشکالات وارد بر این مقولات از دیدگاه اسلام، دیدگاه اسلام در مورد فرد و جامعه، نابرابری‌های اجتماعی، علل نابرابری‌ها، گروه‌ها و قشرهای مختلف اجتماعی، ارزش‌های اسلامی و نابرابری‌های اجتماعی، قدر و منزلت اجتماعی، سازمان‌های اجتماعی، نهاد‌های اجتماعی، ناهنجاری‌های اجتماعی، مختصری در زمینه‌ی ساخت جامعه (شهر و روستا و عشایر)، انواع جوامع (سرمایه‌داری سوسیالیسم، جامعه یافته)

منابع

۱- جامعه‌شناسی، تألیف آنتونی گیدنز، ترجمه‌ی محسن ثلاثی

۲- جامعه‌شناسی، تألیف هانری مندراس، ترجمه باقر پرهام

عنوان درس: جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با مسائل آموزش و پرورش در رابطه با جامعه و تحولات آن، تعمق و تحلیل مسائل پرورشی در رابطه با نهادهای اصل اجتماعی که در برنامه‌ریزی و هدایت تحصیلی و غیره نیز مؤثر است.

سرفصل دروس:

الف- آموزش و پرورش یک واقعیت تاریخی، لزوم بررسی دائمی در آموزش و پرورش

ب- آموزش و پرورش یک واقعیت اجتماعی

ج- تعریف، موضوع و هدف جامعه‌شناسی پرورشی

د- زمینه کار، جامعه‌شناسی پرورش با جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

بخش اول: تأثیر فرهنگ جوامع بر رفتارهای فردی:

۱- تأثیرات متقابل فرهنگ و شخصیت

۲- ارزش‌های اجتماعی و خصوصیات روانی اجتماعی گروه‌ها

۳- تأثیر آموزش و پرورش نظر گروهی و بالعکس

۴- توجه به جنبه‌های انسانی آموزش و پرورش

بخش دوم: توسعه‌ی صنعتی و تحول آموزش و پرورش:

۱- تأثیر توسعه‌ی صنعتی در همگانی شدن آموزش و پرورش

۲- توسعه‌ی صنعتی و توجه به آموزش متوسطه (به امور فنی سطح تحصیلات همگانی)

۳- دگرگونی در آموزش و پرورش و تحول به طرف آموزش فنی و حرفه‌ای

۴- بحران آموزشی در سطوح مختلف تحصیلات (ناهماهنگی‌ها)

بخش سوم: روش‌های برآورد سنجش طول آموزش (بحث در کمیات)

- ۱- ضرایب تحصیلی در دوره‌های مختلف
- ۲- هرم تحصیلی و رابطه‌ی آن با هرم سنی
- ۳- برآورد دینامیک دوره‌های تحصیلی، سنجش افت تحصیلی
- ۴- مسئله حفظ تعادل بین سطوح مختلف تحصیلات
- ۵- بررسی تعادل آموزش و پرورشی از طریق نیاز به متخصص

بخش چهارم: بررسی وضع آموزش و پرورش در ایران:

- ۱- مشخصات آموزش و پرورش در گذشته (تاریخچه ۵۰ ساله)
  - ۲- وضع آموزش و پرورش کنونی و دگرگونی ارزش‌ها
  - ۳- بررسی آموزش و پرورش از نظر کمی (سطوح مختلف)
  - ۴- کیفیت آموزش و پرورش فنی و ارزیابی
  - ۵- توجه به آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای
  - ۶- برنامه‌ریزی آموزش و پرورش و مشکلات آن در ایران
- بخش پنجم: اثرات محیط اجتماعی در همگانی ساختن آموزش و پرورش

- ۱- تأثیر نابرابری‌های طبیعی و جسمانی
  - ۲- محیط اجتماعی و نابرابری‌های فکری
  - ۳- تأثیر محیط اجتماعی بر پیشرفت تحصیلی و راهنمایی
- محل اقامت
- محیط اجتماعی خانواده
- ۴- رابطه موقعیت تحصیلی و محیط اجتماعی
  - ۵- بررسی نابرابری‌های اجتماعی تحصیلی در سطح بین‌المللی
  - ۶- نوع و سطوح تحصیلات در کشورهای مختلف
  - ۷- تفاوت‌های منطقه‌ای و تأثیر آن در آموزش و پرورش
  - ۸- توجه به تفاوت‌های منطقه‌ای در توسعه‌ی آموزش و پرورش و ضرایب تحصیلی
  - ۹- راهنمایی تحصیلی و راهنمایی شغلی

بخش ششم: آموزش و پرورش و تحرک اجتماعی

۱- تعریف تحرک اجتماعی و انواع آن (عوامل مؤثر در تحرک اجتماعی)

۲- مفهوم جامعه‌شناسی، تحرک اجتماعی و مطالعات انجام شده

۳- مجاری تحرک اجتماعی به نظر سوروکی و عوامل اجتماعی مؤثر

۴- تأثیر اساس آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی

۵- نظام‌های آموزشی، شانس ادامه تحصیلات و تحرک اجتماعی

۶- نتایج مهم تحرک اجتماعی

بخش هفتم: آموزش و پرورش سواد و حرفه و سایر طرح‌های جدید

منابع

۱- جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، تألیف دکتر علاقه‌مند، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی.

۲- آموزش در کشورهای فقیر، تألیف میرانی، ترجمه فرنگیس حبیبی.

۳- بحران آموزش و پرورش، تألیف فیلیپ کومبز، ترجمه دکتر شیخاوندی

عنوان درس: کاربرد نرم افزارهای رایانه‌ای در آموزش ...

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

پیش نیازها:

۱- طراحی، تولید و کاربرد مواد آموزشی

۲- آشنایی با کامپیوتر و کاربردهای آن (مبانی)

هدف آموزشی:

دانشجویان در پایان این درس ضمن آشنایی با انواع نرم افزارهای رایانه‌ای در تدریس، روش‌های دسترسی به منابع تولید و عرضه، طبقه‌بندی، انتخاب و کاربرد آن‌ها را به منظور افزایش کیفیت و کارایی تدریس دروس تخصصی رشته تحصیلی خود فرا می‌گیرند.

سرفصل‌های درس:

فصل اول: کلیات

۱- مقدمه

۲- رسانه‌های آموزشی و طبقه‌بندی آن‌ها

- سخت‌افزارها

- نرم‌افزارها

۳- تعریف و توضیح نرم‌افزارهای آموزشی

۴- مزایای استفاده هدفمند از نرم‌افزارهای آموزشی در فرایند یاددهی-یادگیری

۵- طبقه‌بندی نرم‌افزارهای آموزشی

- نرم افزارهای آموزشی غیر رایانه ای

- نرم افزارهای آموزشی رایانه ای

- مقایسه ی مزایای کاربردی نرم افزارهای رایانه ای و غیر رایانه ای در تدریس

فصل دوم: بهره برداری از نرم افزارهای رایانه ای

- تعریف و توضیح درباره ی واژه پردازها و برگه گسترده

- آشنایی با قابلیت های واژه پرداز

- کاربرد واژه پردازها در آموزش

- برگه گسترده و ساختار آن

- آشنایی با قابلیت های نرم افزاری برگه ی گسترده

- کاربرد برگه گسترده در آموزش

کار عملی

- دانشجویان زیر نظر استاد درس یک پروژه عملی قابل قبول را متناسب با سرفصل (فصل دوم) تهیه و ارائه می کنند.

فصل سوم: نرم افزارهای آموزشی رایانه ای شامل:

۱- نرم افزارهای سیستم Windows, NC, Dos با تأکید بر نرم افزارهای برتر.

۲- نرم افزارهای کاربردی مانند: Office, Excel, Access, Foxpro, Quattropro

۳- ویروس یاب ها تحت Windows مانند: Pccillin, Scan, Toolkit

۴- نرم افزارهای آموزشی موضوعی رشته تخصصی (برای هر درس) شامل:

- انواع نرم افزارهای موضوعی موجود بر روی دیسک ها

چند رسانه ای ها (Multimedia)

- انواع نرم افزارهای موضوعی موجود بر روی CD ها

۵- معیارهای ارزیابی و گزینش نرم افزارهای آموزشی رایانه ای

- تناسب محتوای نرم افزار با اهداف آموزشی برنامه و درس

- سهولت بهره‌برداری از نرم‌افزار
  - امکان پشتیبانی نرم‌افزار از سوی تولیدکننده
  - اعتبار علمی نرم‌افزار
  - دارا بودن شرایط فنی، هنری و تصویری مناسب
  - به‌هنگام بودن محتوای علمی و آموزشی نرم‌افزار
  - امکان بهره‌برداری به‌وسیله سیستم‌های سخت‌افزاری موجود نهاد آموزشی
  - امکان تعامل (ضبط و پی‌گیری پیشرفت دانش‌آموزان و...)
  - امکان استفاده از نتایج ارزش‌یابی‌های اولیه به عمل آمده از نرم‌افزار به منظور شناخت و بازخورد مناسب
  - (مرغوبیت علمی نرم‌افزار).
  - رعایت اصول و قوانین آموزش و یادگیری در تولید نرم‌افزار (روانشناسی یادگیری).
- ۶- کار عملی:

- الف- بررسی و جست‌وجوی منابع تولید و عرضه نرم‌افزارهای آموزشی رایانه‌ای رشته‌ی تخصصی (فعالیت میدانی) و تهیه گزارش مستند به همراه بروشورها و سایر اسناد.
- ب- جمع‌آوری اطلاعات لازم و تهیه فهرست و طبقه‌بندی نرم‌افزارهای قابل استفاده متناسب با موضوعات درسی رشته تحصیلی تخصصی و آشنایی با روش‌های بهره‌برداری از آن‌ها (پروژه)
- فصل چهارم: معرفی و بهره‌برداری آموزشی از بانک‌ها و شبکه‌های مهم اطلاع‌رسانی:

۱- بانک‌های اطلاعاتی:

- بانک‌های اطلاعاتی و انواع آن

- نحوه استفاده عملی و جستجو در بانک‌های اطلاعاتی موجود: WDE, Cdss, Eric

۲- شبکه‌های اطلاع‌رسانی داخلی:

- آشنایی با بعضی شبکه‌های اطلاع‌رسانی داخلی مانند:

البرز، ندا، گنجینه، دانش، آمار، صبا، پژوهشکده و...

کار عملی:

- نحوه بهره‌برداری آموزشی و تخصصی از شبکه‌های داخلی و ارائه یک کار عملی در این زمینه (پروژه عملی)

۳- شبکه‌های اطلاع‌رسانی بین‌المللی:

- آشنایی با شبکه‌های Internet, intranet, Web.

- چگونگی بهره‌برداری عملی از شبکه‌های بین‌المللی و نحوه دسترسی و شرایط استفاده از اطلاعات آموزشی و

تخصصی آن‌ها از طریق امکانات مختلف رایانه‌ای. TP, Telnet, Usenet, E-mail, Gopher.

کار عملی

- تهیه و ارائه یک برنامه‌ی نرم‌افزار نمونه آموزشی رایانه‌ای منتخب و برگرفته از شبکه‌ها و بانک‌های مختلف

اطلاعاتی قابل دسترسی مرتبط با موضوعات رشته تحصیلی تخصصی به کلاس درس و استاد (پروژه عملی)

امکانات لازم:

تجهیزات سخت‌افزاری موردنیاز

دستگاه کامپیوتر پنتیوم حداقل با سرعت ۱۲۰ MHZ و حافظه ۳۲ MB و حداقل ۱/۲ GB هارد مجهز به کارت

صوتی و CD

تجهیزات نرم‌افزاری موردنیاز

- نرم‌افزارهای سیستمی (سیستم عامل Win98 و بالاتر)

- نرم‌افزارهای کاربردی Ms office, Netscape, Internet Explorer و ...

- نرم‌افزار تخصصی هر رشته

- نرم‌افزارهای بانک‌های اطلاعاتی از جمله WDE, CDSS, ERIC

منابع اصلی:

برای این سرفصل باید متن مناسب تهیه گردد.

منابع فرعی:

انواع منابع آموزشی موجود متناسب با سرفصل

عنوان درس: روان‌شناسی یادگیری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۲۰۱) کاردانی

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آموزش نظریه‌های مربوط به یادگیری و مفاهیم و اصول آزمایشگاهی، یادگیری در زمان حال.

سرفصل دروس:

الف - نظری

- تعریف و موضوع مطالعه‌ی روان‌شناسی یادگیری

- اهمیت یادگیری

- ماهیت یادگیری

- ارتباط رشد با یادگیری

- نظریه‌های یادگیری: نظریه‌های محرک- پاسخ (تداعی گرایی)، مانند نظریه آزمایش و خطای توراندیک، واتسون و

شرطی شدن عاملی اسکینر در یادگیری، نظریه‌های شناختی مانند نظریه مکتب گشتالت یادگیری ارادی و اتفاقی، یادگیری

از طریق تقلید، نظریه میدانی، نظریه رمال، نظریه گاتری، نظریه میلر و... یادگیری اجتماعی.

- انتقال: انواع و عوامل مؤثر در انتقال یادگیری

- مشکلات و اختلالات یادگیری

- یادآوری و فراموشی

منابع اصلی:

۱- روان‌شناسی یادگیری، تألیف علی اکبر شعاری‌نژاد

۲- روان‌شناسی یادگیری، تألیف جیمز دیزتر، ترجمه دکتر براهنی

۳- روان‌شناسی یادگیری، تألیف دکتر محمد پارسا.

عنوان درس: روان‌شناسی شخصیت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۲۰۱) کاردانی

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشنایی با نظریه‌های مختلف روان‌شناسان در مکتب مختلف و بررسی نظریه‌ی هریک از آن‌ها در مورد شخصیت،
آشنایی با روش‌های تحقیق در شخصیت، آشنایی با اختلالات شخصیتی.

سرفصل دروس:

- ۱- مفهوم و معنی شخصیت
- ۲- بحث شخصیت از نظر فلسفی
- ۳- شخصیت از دیدگاه‌های مختلف
- ۴- روش‌های تحقیق در شخصیت
- ۵- انگیزش رفتار و شخصیت و تأثیر عوامل در تکوین آن.
- ۶- تئوری‌های مختلف شخصیت.
- ۷- رشد شخصیت
- ۸- وجدان اخلاقی و تأثیر آن در رشد شخصیت
- ۹- وسایل و مکانیزم‌های دفاعی در شخصیت

منابع

- ۱- روان‌شناسی شخصیت، دکتر علی‌اکبر
- ۲- نظریه‌های شخصیت، دوان شولتز و سیدنی آلن شولتز، ترجمه یحیی محمدی

عنوان درس: آسیب‌شناسی روانی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۲)

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

شناخت نسبتاً وسیع و عمیق دانشجویان با علل مختلف بیماری‌های روانی از دیدگاه‌های الگوهای مختلف مانند پزشکی، فرهنگی، آماری و مانند آن و نیز بررسی علامت‌شناسی و طبقه‌بندی‌های جدید خصوصیات روانی.

سرفصل دروس:

- تعریف آسیب‌شناسی روانی

- تاریخچه

- علل بیماری‌های روانی بر حسب الگوهای زیستی، پزشکی، فرهنگی، آماری، اجتماعی و روان‌شناسی

- نشانه‌ها و علائم بیماری‌های روانی

- اختلالات اسکیزوفرنیک

- اختلالات خلقی

- اختلالات شخصیت

منبع

- آسیب‌شناسی روانی، تألیف دکتر سعید شاملو

- روان‌شناسی مرضی، تألیف ساراسون، ترجمه دکتر نجاریان و...

عنوان درس: اختلالات یادگیری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی یادگیری

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشناسازی دانشجویان با نارسایی‌های خواندن، نوشتن و محاسبه کردن (نارساخوانی، نارسانویسی، نارسایی در محاسبه) و نظایر آن و کاربرد روش‌هایی به‌منظور به حداقل ممکن رساندن این اختلالات در هر دسته از کودکان.

سرفصل دروس:

- تعریف

- علل (عضوی، ژنتیکی، محیطی)

- مشخصات روان‌شناختی و رفتاری کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری مشتمل بر مشکلات (ادراکی، حرکتی،

هماهنگی‌ها، حافظه، عاطفی، عصبی، تحصیلی).

- سنجش و ارزیابی، مشتمل بر (ارزیابی‌های روزانه از کارهای دانش‌آموزان، کاربرد آزمون‌های معلم ساخته).

- شناخت علل نارسایی‌های خواندن و محاسبه و نوشتن و نظایر آن و عرضه‌ی روش‌های اصلاح و درمان احتمالی آنان.

- ملاحظات آموزش مشتمل بر:

الف- آموزش گام به گام به کارگیری حواس مختلف به‌ویژه لامسه.

ب- تقویت توانش‌های شناختی

ج- اصلاح رفتار

منابع

۱- ناتوانی یادگیری مفاهیم و ویژگی‌های آن، والاس - جرالد مک‌لاگلین - جیمز، ترجمه منشی طوسی، ۱۳۷۴، مشهد،

انتشارات آستان قدس.

۲- اختلالات یادگیری، نادری، ع- سیف نراقی، م، ۱۳۶۹، تهران، انتشارات امیرکبیر

۳- ناتوانی‌های یادگیری، فریار، اکبر - درخشان، فریدون، ۱۳۶۹، تبریز، انتشارات نیما.

عنوان درس: بهداشت روانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی شخصیت

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با علل و عوامل مؤثر در ایجاد بیماری‌های روانی و شیوه‌ها و عوامل مؤثر در پیشگیری از آن‌ها
بررسی مجموعه عواملی که در پیشگیری بیماری‌های روانی مؤثر است.

سرفصل دروس:

- تعریف و موضوع مطالعه بهداشت روانی
- محرک‌های رفتار بشر
- احتیاجات جسمانی و احتیاجات روانی
- محرومیت و ناکامی
- مکانیزم‌های روانی
- اختلالات روانی (رفتار نوروبوتیک و رفتار سایکوتیک)
- بهداشت روانی و مسائل اجتماعی
- بهداشت روانی در سنین و مراحل مختلف رشد
- بهداشت روانی و خانواده
- بهداشت روانی در مدرسه
- بهداشت روانی در محل کار
- کودکان استثنایی
- اندازه‌گیری روانی و کاربرد تست‌های روانی
- درمان و شیوه‌های درمانی بیماری‌های روانی

منابع

- ۱- بهداشت روانی، تألیف سعید شاملو
- ۲- بهداشت روانی، تألیف سیدابوالقاسم حسینی

عنوان درس: راهنمایی و مشاوره تحصیلی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری و عملی

پیش‌نیاز: اصول و فنون مشاوره، روش‌ها و فنون مشاوره

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان به‌طور نظری و عملی در کمک به تسهیل پیشرفت تحصیلی و رفع موانع و تشکیلات و چگونگی

هدایت تحصیلی

سرفصل دروس:

تعریف و موضوع راهنمایی تحصیلی، هدف‌های تعلیم و تربیت و ارتباط آن با برنامه راهنمایی تحصیلی، آشنایی با دوره راهنمایی تحصیلی در ایران، آشنایی با رشته‌های تحصیلی موجود در نظام آموزشی ایران، ضوابط هدایت تحصیلی شاگردان در پایان دوره راهنمایی تحصیلی، بررسی و مطالعه نحوه‌ی پذیرش دانشجو در مؤسسات آموزش عالی کشور، پرونده تحصیلی و نحوه‌ی استفاده از آن در هدایت دانش‌آموزان، بررسی و مطالعه‌ی آیین‌نامه‌های اجرایی و امتحانی مدارس، بررسی و مطالعه‌ی شرح وظایف هسته‌های مشاوره، نقش مدیر، معلم و مشاور و والدین در هدایت تحصیلی، آشنایی با روش‌های مطالعه، آشنایی با مشکلات تحصیلی شاگردان و بررسی راه‌حل‌های آن‌ها.

تذکر: دانشجو باید در هنگام گذراندن این درس به توصیف یک رشته تحصیلی دبیرستان یا دانشگاهی، شرایط ورود به آن و موفقیت‌های موجود برای فارغ‌التحصیلان این رشته بپردازد و به راهنمایی تحصیلی چند دانش‌آموز با دریافت نمرات شاگردان سال سوم راهنمایی از یک مدرسه اقدام کند و در زمینه‌ی مسائل و مشکلات تحصیلی شاگردان تحقیقی انجام دهد.

منابع

۱- راهنمایی تحصیلی و شغلی، تألیف دکتر عبدا... شفیع آبادی، چاپ چهارم، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران، ۱۳۷۶.

۲- فنون راهنمایی، نوشته تراکسلر و نورث، ترجمه دکتر بهاری - زرکش.

۳- آیین‌نامه‌های اجرایی و امتحانی مدارس و ضوابط هدایت تحصیلی دانش‌آموزان سال سوم راهنمایی

عنوان درس: راهنمایی و مشاوره‌ی شغلی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: راهنمایی و مشاوره‌ی روش‌ها و فنون مشاوره

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی با راهنمایی و مشاوره‌ی شغلی و کسب مهارت‌های ضروری برای انجام آن

سرفصل دروس:

اهمیت و لزوم و علل کار، عوامل مؤثر در اشتغال (توانایی ذهنی، استعداد رغبت، شخصیت، عوامل محیطی و...)، تعریف راهنمایی شغلی، تاریخچه راهنمایی شغلی، راهنمایی و مشاوره شغلی در مدارس ابتدایی و راهنمایی و متوسطه، نقش اطلاعات شغلی در راهنمایی، اصول و اهداف و روش‌های ارائه‌ی اطلاعات شغلی، ابزار و وسایل آموزش اطلاعات شغلی، روش‌ها و اهداف راهنمایی و مشاوره‌ی شغلی در مدارس، انتخاب شغل و مشکلات آن، سازش شغلی، انگیزش شغلی، موفقیت شغلی، رضایت شغلی، نظریه‌های شغلی شامل تصمیم‌گیری، عوامل اجتماعی و نیز نتیجه‌گیری از آن‌ها. دانشجوی به‌عنوان کار عملی موظف است که به تهیه یک بروشور شغلی بپردازد و یا این که در زمینه‌ی مشاغل به انجام تحقیق و تهیه‌ی گزارش اقدام کند.

منابع:

- ۱- راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغلی، تألیف دکتر عبدا... شفیع آبادی، تهران، انتشارات رشد، چاپ دوم، ۱۳۶۳.
- ۲- اطلاعات شغلی در راهنمایی حرفه‌ای، تألیف هاپاک، ترجمه یوسف اردبیلی.
- ۳- بررسی و برنامه‌ریزی زندگی تحصیلی-شغلی، تألیف بروس سرتزر، ترجمه دکتر طویه زندی‌پور.
- ۴- مشاوره حرفه‌ای مشاوران و معلمان، تألیف چارلز هیلی، ترجمه دکتر طویه زندی‌پور، انتشارات فردوسی، چاپ اول، ۱۳۶۶.
- ۵- حرفه مناسب شما چیست؟ نوشته جان. ال. هالتد، ترجمه دکتر سیمین حسینیان و دکتر سیدمنوره یزدی

عنوان درس: کاربرد آزمون‌های هوش، استعداد و رغبت در مشاوره

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

پیش‌نیاز: سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی و روان‌شناسی

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با آزمون‌های هوش، استعداد و رغبت و یادگیری طرز اجرا، تصحیح و نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر آن‌ها و استفاده به موقع و صحیح از این تست‌ها در جریان مشاوره

سرفصل دروس:

الف- بخش نظری:

مفهوم و ماهیت تست‌های روانی، انواع تست‌های روانی، اهداف تست کردن، اصول انتخاب تست برای مشاوره، مراحل طرح‌ریزی و اجرای برنامه‌های تستی، مبانی تعبیر و تفسیر تست‌ها، احتیاط‌های لازم درباره‌ی تعبیر و تفسیر تست‌ها، مسائل و مشکلات مربوط به تعبیر و تفسیر تست‌ها، نحوه‌ی به کارگیری نتایج تست در مشاوره، روش‌ها و فنون مربوط به استفاده صحیح از تست‌ها و چگونگی گزارش نتایج آن‌ها، ضوابط اخلاقی درمورد استفاده از تست‌های روانی و گزارش نتایج آن‌ها، تعریف هوش و... عناصر آن، تاریخچه‌ی ساخت و کاربرد تست‌های هوش، تعریف تست هوش و انواع آن، تست‌های هوش خردسالان، بزرگسالان، مسائل بین فرهنگی در آزمون‌های هوش، معرفی حداقل ۴ تست هوش و آموزش طرز اجرا، تصحیح و نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر و نحوه‌ی استفاده از نتایج آن‌ها در راهنمایی و مشاوره.

- تعریف استعداد و انواع آن، تاریخچه ساخت و کاربرد تست‌های استعداد، تعریف آزمون استعداد، انواع آزمون‌های استعداد، معرفی حداقل سه تست استعداد و آموزش طرز اجرا، تصحیح و نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر و موارد استفاده از نتایج آن‌ها و راهنمایی و مشاوره.

- تعریف رغبت و انواع آن، تعریف آزمون رغبت، تاریخچه ساخت و کاربرد تست‌های رغبت، انواع آزمون‌های رغبت،

معرفی حداقل ۳ تست رغبت (کودر) استرانگ، اس. سی. آر. آی، خودسنجی هالند و آموزش طرز اجرا، تصحیح و نمره‌گذاری

و تعبیر و تفسیر و موارد استفاده از نتایج آن‌ها در راهنمایی و مشاوره

ب- بخش عملی:

در تست عملی دانشجو باید حداقل سه تست در زمینه‌های هوش، استعداد و رغبت و حداقل در مورد یک فرد، اجرا، تصحیح

و نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر کرده و نتایج آن‌ها را به استاد درس گزارش نماید.

منابع اصلی:

۱- روان آزمایی، نوشته آناستازی، ترجمه محمدتقی براهنی

۲- روان‌سنجی کاربردی، نوشته ژندایک، ترجمه حیدرعلی هومن.

منابع فرعی:

۱- فنون راهنمایی، نوشته ورث و تراکسلر، ترجمه بهاری و زرکش، قسمت‌های مربوط به تست.

۲- مبانی مشاوره و راهنمایی، نوشته گیسون و میشل، ترجمه دکتر ثنایی و دیگران، قسمت مربوط به تست.

۳- مشاوره و راهنمایی در مدارس، نوشته سی. اچ. پاترسون، ترجمه یوسف اردبیلی، قسمت مربوط به تست.

عنوان درس: کاربرد آزمون‌های تشخیصی و شخصیت در مشاوره

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

پیش‌نیاز: سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی و روان‌شناسی + آسیب‌شناسی روانی

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با آزمون‌های تشخیصی و شخصیت، یادگیری طرز اجرا، تصحیح و نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر آن‌ها و استفاده صحیح و به موقع از نتایج این آزمون‌ها در جریان مشاوره.

سرفصل دروس:

الف- بخش نظری

- اهمیت و لزوم تشخیص در جریان مشاوره، اصول استفاده از تست‌ها در تشخیص، تعریف تست‌های تشخیصی، انواع تست‌های تشخیص، معرفی حداقل ۵ تست تشخیصی (افسردگی، اضطراب، احترام به خود، بندرگشتالت، گودایناف و...) و آموزش طرز اجرا، تصحیح نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر نتایج آن‌ها.

تعریف شخصیت، هدف‌های آزمون شخصیت، روش‌های آزمون و ارزش‌یابی شخصیت، ویژگی‌های تست‌های شخصیت، انواع تست‌های شخصیت، موارد کاربرد، آزمون‌های شخصیت، معرفی حداقل ۴ تست شخصیتی (تست ۱۶ عاملی کتل، ام.ام. پی. ای، تست رورشاخ، تست تی.تی.ا.تی و...) و آموزش طرز اجرا، تصحیح نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر نتایج آن‌ها.

بخش عملی:

در قسمت عملی دانشجو باید حداقل ۳ تست شخصیتی و ۳ تست تشخیصی را در مورد یک فرد، اجرا و تصحیح نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر کرده و نتایج آن‌ها به استاد درس گزارش نماید.

منابع اصلی:

۱- ارزش‌یابی شخصیت، نوشته دکتر اخوت و دکتر دانشمند

۲- روان‌سنجی کار برای نوشته ثرندایک، ترجمه دکتر هومن

منابع فرعی:

۱- روان‌آزمایی، نوشته آناستازی، ترجمه دکتر محمدنقی براهنی

۲- آزمون‌های روان‌شناختی کودکان برای مشاوره کودک، نوشته دکتر حسین لطف‌آبادی.

عنوان درس: نظریه‌های مشاوره و روان درمانی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی، روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و روش‌های عملی نظریه‌ها و دیدگاه‌های متداول در مشاوره و روان درمانی.

سرفصل دروس:

ضرورت نظری و عملی نظریه، تعریف نظریه، تقسیم‌بندی نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، نظریه روان تحلیل‌گری فروید، نظریه تحلیل یونگ، نظریه انسانی مزلو، نظریه مراجع، محوری راجرز، نظریه عقلانی ویلیام سول والیس، نظریه رفتاردرمانی. در هر نظریه شرح حال نظریه پرداز، تاریخچه تحول نظریه، مفاهیم شخصیت، ماهیت انسان، مفهوم اضطراب و بیماری روانی و فنون مشاوره و درمان مورد بحث و بررسی واقع می‌گردد.

منابع

۱- نظریه‌های مشاوره و روان درمانی، تألیف دکتر عبدال... شفیع آبادی و دکتر غلامرضا ناصری، انتشارات مرکز نشر

دانشگاهی، ۱۳۶۵.

۲- روان‌شناسی کمال، تألیف دوآن شولتس، ترجمه گیتی خوشدل، انتشارات نشر نو، چاپ دوم، تهران ۱۳۶۴.

۳- اصول نظری و عملی روان درمانی، تألیف دکتر ولی‌ا... اخوت، ۱۳۵۶.

۴- نظریه‌های عمده‌ی روان درمانی، تألیف دکتر محمود دژکام.

عنوان درس: راهنمایی و مشاوره گروهی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: روان‌شناسی اجتماعی، روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره

ساعات تدریس: ۶۴ ساعت

هدف:

آشنایی با انواع گروه‌ها، پویای‌های گروه و اثرات گروه‌های طبیعی و مصنوعی، آشنایی عملی و مقدماتی با طرز تشکیل و

اداره گروه

سرفصل دروس:

تاریخچه پیدایش گروه‌های تعلیم و گروه‌های مشاوره و درمان، انواع گروه‌های راهنمایی و مشاوره و تعلیم و رشد، اهداف گروه، دوره حیات گروه، ترکیب و تشکیل گروه، تعامل و ارتباط کلامی و غیر کلامی در گروه، پویایی‌های گروهی و عوامل درمانی، رابطه تعلیم با مشاوره و درمان.

عملی:

تشکیل گروه به‌منظور آموزش عملی با طرز تشکیل، اداره، فرایند و اثرات گروه و انجام مشاوره گروهی.

منابع

۱- روان درمانی و مشاوره گروهی، دکتر باقر ثنایی‌ذاکر، تهران، سپهر، ۱۳۶۲.

۲- رفتارشناسی گروه‌ها، علی‌اصغر پاکدل سلطانی، آموزشگاه عالی خدمات اجتماعی، تهران.

۳- تکاپوشناسی گروه‌ها، نالز، ترجمه محسن قندی، انتشارات عطایی.

۴- راهنمایی و مشاوره گروهی، تألیف دکتر شکوه تقوایی‌نژاد

۵- مشاوره گروهی و پویایی گروه، تألیف عبدالله شفیع‌آبادی، انتشارات رشد.

عنوان درس: مشاوره خانواده

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

پیش نیاز: نظریه های مشاوره و روان درمانی

ساعات تدریس: ۶۴ ساعت

هدف:

آشنایی با خانواده دچار اختلال و راه های مختلف مشاوره و مداخله درمانی جهت حل مسائل خانواده.

سرفصل دروس:

سرچشمه ها و سیر پیدایش مشاوره و روان درمانی خانواده، تفاوت خانواده درمانی با مشاوره فردی و گروهی و سایر رویه های درمانی، گروه بندی رویه های مختلف خانواده درمانی، رویه روان تحلیلی، رویه سیستم شامل درمان استراتژیک، مراحل مختلف مشاوره و درمان خانواده، طرق ارائه دستورالعمل ارتباط، تسلسل و سلسله مراتب، درمان زناشویی، مشاوره طلاق، دیدگاه اسلامی در مورد حل مسائل خانواده.

منبع اصلی:

- روان درمانی خانواده، دکتر باقر ثنائی، چاپ دوم، امیرکبیر، ۱۳۷۳.

- خانواده و خانواده درمانی، ترجمه دکتر باقر ثنائی، چاپ اول، امیرکبیر، ۱۳۷۱.

منبع فرعی:

- آدم سازی، بهروز بیرشک، انتشارات اندیشمند، ۱۳۶۱.

- تئوری رشد خانواده، سوسن سیف، انتشارات دانشگاه الزهرا.

- خانواده درمانی پایه، ترجمه زهره و محسن دهقانی، انتشارات رشد.

عنوان درس: روش‌های اصلاح و تغییر رفتار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

پیش‌نیاز: روان‌شناسی یادگیری، نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی با روش‌ها و فنون اصلاح و تغییر رفتار و کاربرد آن در مشاوره.

سرفصل دروس:

- تعریف و تاریخچه اصلاح و تغییر رفتار، اصول تغییر رفتار، روش‌های یادگیری رفتار (شرطی‌سازی کلاسیک، شرطی‌سازی عامل، یادگیری مشاهده‌ای)، نحوه‌ی تشخیص رفتار نابهنجار، ترسیم خط پایه، طرح تغییر رفتار، فنون ایجاد رفتار مطلوب (تقویت اقتصاد ژتونی، شکل‌دهی رفتار، الگوسازی)، تمرین فنون تغییر رفتار نامطلوب (تنش‌زدایی، عرقه‌سازی، جرات‌آموزی).

منابع:

۱- تغییر دادن رفتار کودکان و نوجوانان، نوشته گرومبولتر، ترجمه دکتر یوسف کریمی.

۲- رفتاردرمانی شناختی، ترجمه دکتر قاسم‌زاده

۳- رفتاردرمانی بالینی، ترجمه دکتر سیداحمد احمدی، انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.

عنوان درس: مددکاری اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی، روان‌شناسی عمومی روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره

ساعات تدریس: ۴۸ ساعت

هدف:

آشنایی با اصول، مبانی، روش‌ها و فنون مددکاری اجتماعی و کاربرد آن در مشاوره.

سرفصل دروس:

تعاریف مفاهیم و تاریخچه مددکاری محرومیت‌ها و حقوق اجتماعی، رابطه مددکاری با مشاوره و سایر حرفه‌های یاورانه و جریان مددکاری، نظریه‌های مددکاری، روش‌های مددکاری (فردی، خانواده، گروه‌های کوچک، گروه‌های بزرگ و مؤسسات)، قلمرو مددکاری (رفاه کودک و خانواده، مدرسه، مراقبت بهداشتی، ناتوانی، بیکاری و کارگماری، دادگاه‌ها و عدالت اجتماعی، کهنوت)، سازمان‌ها و مؤسسات خدمات رفاه اجتماعی در جهان و ایران اسلامی و خدمات اجتماعی.

منابع

- مددکاری اجتماعی، ترجمه و تألیف دکتر محسن قندی، ناشر مؤسسات مطبوعاتی عطایی.
- شیوه‌نامه‌ها و توافق‌نامه‌های دفتر مشاوره وزارت آموزش و پرورش با سایر نهادهای خدمات اجتماعی و حمایتی.
- مبانی مددکاری اجتماعی، ترجمه‌ی خانم کارکیا، انتشارات سمت.

عنوان درس: متون زبان تخصصی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: زبان خارجه عمومی

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی مشاوره در منابع مکتوب به یکی از زبان‌های زنده‌ی دنیا به منظور کسب توانایی در

استفاده از این منابع

سرفصل دروس:

استاد بخش یا بخش‌هایی از کتاب‌های نوشته شده به یکی از زبان‌های خارجی درباره‌ی مشاوره را انتخاب می‌کند به نحوی

که دانشجو مفاهیم و اصطلاحات اساسی و کلیدی این رشته را یاد بگیرد.

منابع

به انتخاب استاد

عنوان درس: اقدام پژوهی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۲ واحد عملی

ساعات تدریس: ۸۰ ساعت

پیش نیاز: نظریه های مشاوره و روان درمانی، روش تحقیق در علوم تربیتی و روان شناسی - -

هدف:

انجام دادن تحقیقی علمی توسط دانشجو و آشنایی وی با مسائل و مشکلات مختلف راهنمایی و مشاوره.

سرفصل دروس:

انجام یک تحقیق بنیادی - کاربردی

- برای انجام این پروژه، دانشجو موظف است با مشورت استاد راهنما در یکی از زمینه های راهنمایی و مشاوره

موضوعی را انتخاب و با استفاده از معلومات و تجربه خود در درس روش تحقیق مراحل انجام تحقیق با نظارت مستمر استاد

راهنما به انجام برساند، نتیجه را به صورت گزارش ماشین شده در ۲ جلد تحویل استاد راهنما بدهد، یکی از این دو جلد، در

کتابخانه ی دانشکده نگهداری خواهد شد.

عنوان درس: مشاوره ازدواج

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روش‌ها و فنون مشاوره

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

فراگیری چگونگی آموزش فرآیند انتخاب زوجین و وظایف زوجین در ازدواج

سرفصل دروس:

ازدواج

(تعریف، اهمیت، اهداف، ملاک‌ها و شرایط ازدواج)

نفس والدین در ازدواج جوانان

عوامل مؤثر در زندگی زناشویی موفق

خانواده

(جایگاه، تعریف، اهمیت خانواده در اسلام)

خانواده از دیدگاه‌های گوناگون، تحول خانواده در جهان

کارکردهای خانواده

فرایند رشد و تکامل خانواده

خانواده با کارکرد مطلوب

عوامل مؤثر در تزلزل خانواده

وظایف و تکالیف در خانواده

مشاوره ازدواج

کلیاتی درباره مشاوره

آسیب‌شناسی ازدواج

فرایند و مراحل زوج درمانی

مشاوران ازدواج و خانواده (ویژگی‌ها و مسئولیت‌ها) ملاک‌های گزینش و تربیت مشاوران خانواده

برنامه آموزشی مهارت‌ها به زوجین و خانواده‌ها

برنامه‌های پیش از ازدواج

برنامه‌های زناشویی

برنامه‌های مربوط به نفس والدین

منابع

۱- مشاوره ازدواج و خانواده درمانی (تألیف دکتر شکوه‌نویی نژاد)، انتشارات پیوند، ۱۳۷۹.

۲- همسر‌داری و مالک‌های انتخاب همسر (آیه... ابراهیم امینی)، نشر تبلیغات اسلامی

۳- آموزش جوانان در آستانه‌ی ازدواج، انتشارات پیوند.

۴- آشنایی با حقوق و قوانین خانواده، یدنا... جهانگرد، انتشارات پیوند.

عنوان درس: آسیب‌شناسی اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی - روان‌شناسی اجتماعی

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

شناسایی رفتارهای ناسزاگار و نابهنجار و احیاناً مرضی که بسیاری از معضلات و مسائل اجتماعی را ناشی از آن بدانند. با مطالعه، علل این پدیده در جامعه و تحلیل صحیح آن می‌توان راه درست مبارزه با آن را پیدا کرد.

سرفصل دروس:

بخش اول:

۱- مفهوم آسیب‌شناسی اجتماعی

۲- تعریف انحراف و کج‌روی از دیدگاه جامعه‌شناسی

۳- جامعه‌شناسی انحرافات (تاریخچه، مطالعه‌ی جامعه)

۴- چگونگی گسترده‌گی و رابطه (انحرافات با اختصاصات جامعه)

۵- حدود و معیار جامعه‌ی بیمار (جنبه‌های آماری)

۶- معیارها و ضوابط اسلامی در شناخت انحرافات، راه‌حل‌های دینی

بخش دوم:

۱- عوامل مؤثر در انحراف و کج‌روی

۲- بیسوادی

۳- عوامل اجتماعی:

الف- عوامل خانوادگی (اختلافات خانوادگی، طلاق، خانواده‌ی منحرف)

ب- محیط (آموزشگاه، محله، محل کار)

ج- بحران‌ها

د- وسائل ارتباط جمعی (مطبوعات، رادیو، تلویزیون، سینما)

ه- ارزش‌ها و قوانین

۴- عوامل اقتصادی (فقر)

۵- عوامل انفرادی (ناراحتی‌های عاطفی، اختلالات روانی)

بخش سوم:

۱- انواع انحرافات و دامنه‌ی وسیع آن (انحرافات، تخلفات، جرائم، جنایات)

۲- رابطه انحراف با سن (بزهکاری اطفال و نوجوانان، بزهکاری‌های گروهی)

۳- رابطه انحراف با جنس (بزهکاری زنان و مردان)

۴- بزهکاری

۵- اعتیاد

۶- فحشا

۷- خودکشی

۸- تغییر نوع انحراف‌ها بر حسب قشرها و گروه‌های اجتماعی

بخش چهارم:

۱- روابط اجتماعی و انحرافات

۲- شهرنشین و آسیب‌های اجتماعی

۳- تحرک اجتماعی و انحرافات

۴- مهاجرت‌های روستائیان به شهرها

۵- رشد جمعیت

منابع

۱- آسیب‌شناسی اجتماعی، ترجمه شیخاوندی.

۲- جامعه‌شناسی انحرافات و مسائل اجتماعی، تألیف محمدحسین فرجاد.

۳- مبانی مشکل‌شناسی، تألیف ضوابطی، چاپ دانشگاه علامه.

عنوان درس: اصول و فلسفه‌ی آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف:

آشنایی دانشجویان با اصول و فلسفه‌ی آموزش و پرورش از دیدگاه مکاتب مختلف و اسلام

سرفصل دروس:

- تعریف تربیت، بار آوردن، پرورش، آموزش، فرهنگ و تفاوت آن‌ها

- تعریف فلسفه و فلسفه‌ی تعلیم و تربیت

- تعریف اصل و کاربرد آن در تعلیم و تربیت

- اصول باتوجه به نظریات دکتر هوشیار

- اصول باتوجه به تحقیقات روان‌شناسی و جامعه‌شناسی

- ایدآل‌یزم و تعلیم و تربیت

- رئال‌یزم و تعلیم و تربیت

- طبیعت‌گرایی و تعلیم و تربیت

- پراگماتیزم و تعلیم و تربیت

- نظریه‌ی نقادی و تعلیم و تربیت

- فلسفه‌ی تربیتی اسلام

منابع

- اصول و فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، تألیف دکتر علی شریعتمداری، انتشارات امیرکبیر.

- نگاهی به فلسفه‌ی آموزش و پرورش، تألیف دکتر میرعبدالحسین نقیب‌زاده، انتشارات طهوری.

- مکاتب فلسفی و آراء تربیتی، جلال‌الدین گونگ، ترجمه دکتر محمدجعفر پاک‌سرشت، انتشارات سمت.

باسمه تعالی

دستورالعمل مصاحبه

به منظور گزینش نیروهای مستعد برای تحصیل و کار در رشته‌ی کارشناسی ناپیوسته راهنمایی و مشاوره، دستورالعمل

مصاحبه برای پذیرفته‌شدگان در مرحله‌ی بعد از آزمون ورودی براساس موارد زیر و با حداکثر (۱۰۰) امتیاز قابل اعمال می‌باشد.

۱- امتیاز معدل دوره‌ی کاردانی (حداکثر ۲۰ امتیاز):

جدول محاسبه امتیاز معدل

۱۵-۱۶	۱۶/۰۱-۱۷	۱۷/۰۱-۱۸	۱۸/۰۱-۱۹	۱۹/۰۱-۲۰
۴	۸	۱۲	۱۶	۲۰

۲- داشتن سلامت جسمانی (حداکثر ۳۰ امتیاز)

۳- ویژگی‌های شخصیتی (حداکثر ۵۰ امتیاز، هر مورد حداکثر (۵ امتیاز) در سطوح عالی، خیلی خوب، خوب،

متوسط، ضعیف:

۳-۱- برخورداری از سلامت و بهداشت روانی

۳-۲- داشتن انگیزه شغلی

۳-۳- قدرت بیان

۳-۴- داشتن اعتماد به نفس

۳-۵- برخورداری از آرامش

۳-۶- توانایی برقراری ارتباط با دیگران

۳-۷- پوشش مناسب و آراستگی ظاهر

۳-۸- صبر و شکیبایی

۳-۹- توانایی استدلال

۳-۱۰- خوشرویی (دافع نبودن)

